

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre . . .	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre . . .	5 "			
Egészévre . . .	20 "			

Egy politikai röpirat.

D. G. tollából felettébb érdekes röpirat jelent meg a közel multban, mely a politikai helyzet megoldásának módjáról tartalmaz igen érdekes fejtegetéseket. Ambár a röpirat ismeretlen írójának felfogásával nem minden tekintetben értünk egyet, mégis érdemesnek tartjuk azt lapunk olvasóközönségével legalább fővonásaiban megismertetni, hogy olvasóink mindkét ellentétes véleményével tisztában legyenek, mert a röpiratot — tartalmából és tendenciájából következtetve valószínűleg a Bánffy párt valamelyik oszlopos tagja írhatta, ki talán épen ezért nem tud gyakran a kellő objektivizmussal felülelekedni a pártszenvedélyen.

48-as politikát csak 67-es alapon lehet csinálni. Ez a címe a füzetnek, mely Budapesten jelent meg a Légrády testvérek cég kiadásában.

A röpirat abból indult ki, hogy a legutóbbi képviselőválasztások egészen új helyzetet teremtettek a politikában. Eddig mindig a szabadelvűpárt volt a legnépesebb s ez a párt alkotta a parlamenti többséget is, míg most a függetlenségi párt számlál legtöbb tagot, a nélkül, hogy többsége volna. Győzött a 48: most ez a jelszó, holott a 67-es alapon álló pártok vannak biztos többségben s így a függetlenségi párt is csak a 67-es alapra helyezkedéssel válhatnék kormányképesé. Itt a röpirat szerzője felhasználja az alkalmat, hogy kissé megpiszkálja a Kossuth-pártot s Andrásy Gyula grófnak szavait idézze: „A függetlenségi párt programja . . . kárhóztatni való“ Sőt egyenesen tagadja, hogy a Kossuth-pártnak programja volna, hiszen mindeddig azt hirdette a párt, hogy az országnak mindenáron függetlennek kell lennie, most a választások után pedig 67-es politikát hirdet és semmivel sem akar többet, mint a mennyit eddig a párt által megbuktatott kormányok akartak, ellenben épen azt kapcsolja ki programjából, a mire a választók leginkább vágyakoztak. A Kossuth-párt tehát oportunistának bizonyult most, a politikai válság napjaiban, mondja a röpirat.

hután törvényeinkből bizonyítja a röpirat, hogy a 48 és 67 nem egymással ellentétes fogalmak, hanem inkább a 67 épen olyan fejleménye a 48-iki törvényeknek, mint ez utóbbiak a magyar nemzet szabadságát, előjogait biztosító régebbi alaptörvényeknek. A

67-iki kiegyezést nem szabad lerombolni hanem tekintsük azt szilárd alapnak, melyen államiságunk büszke várát lehet felépítenünk. A 48-as program fejlettebb alakban benne foglaltatik a 67 es pártok programjában, amit Kossuth Lajos maga is elismert azáltal, hogy ajánlotta a nemzetnek, igyekezzék a mai politikai rendszert fejleszteni az ország boldogulására, a helyett hogy oly aspirációkat táplálna, melyeknek megvalósulásában maga sem hisz.

A mai megváltozott viszonyok közt azonban nehéz lesz utat-módot találni az alkotmányfejlesztés munkájára. A kormány megalakulásának mikéntjét homály fedi. A 67-es alapon álló pártok a felekezeti néppárt kivételével talán fuzióra léphetnének egymással, de kormányalakítására még ez esetben sem vállalkozhatnának, mert többségük igen csekély volna; a Kossuth-párt utját szintén ez vágja el; koalíciós-kormány alakítása a parlamenti rend esőkenését s a korrupció gyarapodását vonná maga után, amellet tagjainak ellentétes politikai meggyőződése következtében gyenge és lehetetlen volna; a hivatalnokminiszteriumnak végül ellene szól szoros függése Béctől.

Egészen új pártalakulásra van szükség új alapon, ha a helyzetet gyökeresen szanálni óhajtjuk. És a pártok emez új zászló köré tömörítésére a röpirat szerint legalmasabbnak látszik a Bánffy-párt, mely 67-es alapon áll s programja teljesen fedi az Andrásy és Kossuth Ferenc által ő felsége elé terjesztett pontokat. Mert a király szigorú alkotmányos érzése nem engedi, hogy ellenzékiekre bizza a kormányalakítást. E célból olyan többségi párt alakulására van szükség, „mely egyfelől a kiegyezés teljes épségben tartásával, másfelől az egységes magyar nemzeti állam kiépítésének elkövetéséért céljával“ birjon. És ebbe a pártba a függetlenségi párt is igen szépen beleilleszkehetnék, ha már ugyis elhatározta, hogy nem fog most komolyan törekedni a függetlenségi és 48-as program megvalósítására s hogy hajlandó volna egy nemzeti irányu, megbízható hatvanhetes kormányt támogatni.

A Bánffy-párt pedig megfelel ezeknek a követelményeknek önálló vámterület, nemzetfejlesztés, általános választói jog, mérsékelt házszabályszigorítás, magyar vezényleti nyelv vannak a zászlajára írva, még pedig épen a kiegyezés törvény alapján, amely államiságunknak mindezeket a feltételeit törvénybe iktatta. Így kell és csak így lehet negyven-

nyolcas politikát üzni hatvanhetes alapon s ebből a tényből kiindulva kell tömörülnie az új többségi pártnak, mely egyedül lehetne kormányképes.

Igy ír a röpirat szerzője. A bonyolult politikai viszonyok éles szemű és jó judiciumú megfigyeléséről tanuskodik a kis füzet tartalma és felolvasva nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az olvasó tisztábban lásson a most oly ködös politikai világban. Es már csak ezért az egy dologért is megéri a fáradságot, hogy elolvassuk D. G. 27 oldalos röpiratát.

Egyház és iskola.

Az ág. ev. egyház közgyűlése. Az ágostai evangélikus egyház tegnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését, melyen lelkesi részről Materny Lajos főesperes és világi részről Tolnay Kornél elnökölték. — Miután a gyűlést megnyitották, a mult évi szárszámadást vizsgálták át, melynek tudomásul vétele után előterjesztettek, hogy a város az egyháznak iskola építési és fentartási célekre 20,475 korona segélyt szavazott meg továbbá tárgyalások folytak az egyháznak Piac utcai háza ügyében, melyet el fognak árvereztetni. és megállapították az árverés módozatait, melylyel az ülés véget ért.

Az énekkar ünnepélye a főiskolában. A kollegiumi énekkar ez évben is megünnepelte alapítói halálának évfordulóját tegnap délután a kollegium énekkertemében. Diszes közönséggel telt meg a nagyterem, az ünnepély szépen, kellemesen sikerült. Csiky Lajos megható, érzésteljes beszédben emlékezett meg az alapítókról s az énekkar hirnemes, szorgalmas, kitartó működéséről. Ezután a kar jegyzője az alapítványokban részesült kántorok neveit olvasta fel. H. Kiss Pál joghallgató komoly szavazata tetszést aratott, valamint Verzár Jenő g. VIII. o. t. két monológja általános derűtséget keltett, Lengyel Béla joghallgató régi diákéletből vett elbeszélő költeménye nagy sikert aratott. — Az énekkar Mácsay Sándor karnagy vezetése alatt remekelt; minden számáért éljent és tapsot kapott.

Svetics intézet estélye. A Svetics-intézet önképzőköre tegnap délután az intézet nagytermében rendkívül sikerült farsangi vigestélyt rendezett, gazdag és érdekes műsorral, mely valóban megérdemelte azt a nagy érdeklődést, melyet a közönség tanusított iránta. A pompás élvezet nyújtó estélyt Riesz Eliz intézeti növendék szavazata nyitotta meg, általános tetszés mellett. A hosszú műsor számaiban közreműködők hatalmasan kitétek magukért és méltán dicséretet érdemelnek. A szereplők közül különösen kiténtek A beteg Pimpi-baba gyógyulása című mesészinműben Than Margitka. A tanyai hangverseny tréfás jelenetében Sajó Berta tanítónő. Mesészerű szép, szemkápráztató volt A törpék és gnómok országában című tündérmese. Nemkülönben nagy tetszes mellett adták elő és sok tapsot arattak a szereplők. Az alföldi, tiszamelléki leánykérő népelet és a sztrájk a

felsőbb leányiskolában, vagy Jónnek a hús-
szárak című zenei jelenet előadása alkalmá-
val is. A szép sikerű estélyt ma megismétlik.

A Dóczy-intézet ünnepe. Vala-
hányszor a Dóczy-intézetben ünnepség volt,
azt közkívánatra majdnem mindig megkellett
ismételni. Így történt ez a tegnappal is,
melyet ma délután 5 órakor ugyanott meg-
ismételnek. A csinos színpaddal díszített
terem zsufolásig megtelt kíváncsi érdeklődők-
kel. Szeretnénk a bájos, szereplő virágszálak
mindegyikéről érdemek szerint a legjobbakat
írni, de csak rövidesen emlékezhetünk meg
az ünnepség lefolyásáról. Az énekkar reme-
kül sikerült száma után Telki Rózsa szavalt
komoly tárgyú szép költeményt nagy ha-
tással. Ezután volt E. dős Juliska zongora-
játéka. Amanda vagy Juci I. felvonásos szín-
darab előadása a lehető legjobbau sikerült.
Az énekkar száma után Podolsky Margit és
Sebessy Margit nagyhatású hegedűjátéka
következett, melyet Hunyady Margit kísért
zongorán. Zajos tetszést aratott Tóth Anna
és Zádor Ilona éneke, melyet Sáska Irma
kísért zongorán. Szép száma volt az ünne-
pélynek a Szenes Márta melódráma szavaltata
művészi vonás négyes kísérettel. Az ünne-
pélyt egy bájos jelenet a Tavasz ébredése
zárta be.

A tudomány egyetem Csokonai-ünnepe.

Csokonai Vitéz Mihálynak, a nagy
magyar poétának születése századik évfor-
dulója alkalmából, vasárnap délelőtt gyö-
nyörű ünnepélyt rendezett a budapesti tudomá-
ny egyetem tanári kara és ifjúsága. Az
ünnepély a központi egyetem hatalmas ku-
pola termében folyt le, amelyet az ünne-
pélyre délszaki növényekkel gazdagon éke-
sítettek. Az ünnepély kezdete előtt jóval
szorongásig megtelt a terem díszes, előkelő
közönséggel, melynek soraiban Demkó
György rektor és Heinrich Gusztáv protak-
torral az élén ott volt az egyetem egész
tanári kara s képviselve volt a Magy. Tud.
Akadémia, a Kisfaludy- és Petőfi-társaság
és számos más irodalmi és művészi egye-
sület. A debreceni Csokonai Kör részéről
Bakonyi Samu országgyűlési képviselő és
ifjabb Komlóssy Arthur jelentek meg.

Tíz óra után pár perccel zendített rá
Kéler B. hatalmas Csokonai nyitányára az
egyetemi zenekar. Dr. Demkó György az
egyetem rektora gondolatokban gazdag s
fennkölt szellemű megnyitó beszéde után ifj.
Lányi Ernő szavalt el Gulyás Józsefnek
pályanyertes költeményeit, melynek utolsó
strófáját itt közöljük:

Isten véletek! . . . Mellem oly nehéz . . .
Hideg van . . . Szobám homályba vész.
Gyöngülök érzem . . . Hajh, ti fényes álmok,
Tavaszi hajnal . . . Lilla . . . szép virágok.
Isten véletek! . . . Hogyha meghalok,
Egy könyvet értem, óh hullajtsatok!
Próféták sorsa álmokat hirdetni,
Próféta voltam — de nem értett senki.

Ezután Beöthy Zsolt, egyetemi tanár, a
hallgatóság tomboló ovációja közben lépett
pódiumra s az ifjúsághoz intézett szózat for-
mában mondta el, szépséges emlékbeszé-
dét. Dicsőítette Csokonai idealizmusát, amely
nem ad ugyan röktön kenyeret, de minden-
esetre rugója a halhatatlanságra praedestináló
cselekedeteknek és alkotásoknak, s erőforrása
a nemzetek haladásának és boldogulásának.
Kívánja, hogy a magyar ifjúság is ily érte-
lemben fogja fel és ápolja Csokonai munkák
idealizmusát.

Beöthy Zsolt remek beszéde után R.
Maróthy Margit a Magyar színház kitűnő
tagja, a magyar diákság legkedveltebb sza-
valószínűsítője szavaltta el Csokonai a Re-
ményhez c. szép elégiáját viharos tetszés
mellett.

Madai Gyula az irodalmi és rhetori-
kai szakosztály elnöke Csokonai és Lillája
című költői stílusú tanulmányát olvasta fel.

Henedich Kálmán a Népszínház tagja
Lavottának és Csokonainak A tihanyi echó-
hoz c. örökszép dalát és Lengyel Dezső
egyetemi zenekarvezető két sikerült dalát
énekelte el.

Kóczé Antal a magyar művészcigány
csodálatos briliáns technikával játszott el
pár gyönyörű régi magyar nótát. A derék
művész alig tudta fogadni a közönség tet-
szésnyilvánulásait.

Végül Heinrich Gusztáv dr. prorektor
rövid szép beszéddel, melyben azt fejtegette,
hogy az irodalom és művészet bajnokait,
mint akik legtípusabb kifejezői a nemzet
szellemében, érzületében gyökerező nagy
törekvéseknek — hivatkozva Csokonai szo-
moru sorsára — meg kell becsülnünk és
tisztelnünk kell mindenkor.

NAPI HIREK.

— **Petíció tárgyalások.** A Kmetykó
István és társai által megtámadott, Rivigyén
megválasztott Csillaghy György ellen be-
nyújtott petíciót április 6-án.

A Rác Albert és társai által Dr. So-
mogyi Aladár török-szt.-miklósi képviselő
ellen benyújtott petíciót április 13-án.

A Hollár Lajos dr. és társai által Nyíry
Sándor Budapest, II. kerületi képviselő,
honvédelmi miniszter ellen benyújtott peti-
ciót április 27-én.

A Szekér Gyula és társai által Zlinszky
István Dorogon megválasztott képviselő el-
len benyújtott petíciót május 4-én tárgyalja
a kuria.

— **Német nyomás Ausztria-Ma-
gyarországra.** Berlinből táviratozzak:
A császári rendelet, a melylyel az új
vámtarifát 1906. március 1-én életbe
léptetik, már a napokban meg fog jelenni
A berlini lapok úgy ítélik meg a dolgot
hogy a császári rendelet kibocsátásának
nem lehet egyéb célja, mint az, hogy a
császár nyomást gyakoroljon a magyar-
osztrák monarchiára, a január 25-én kötött
kereskedelmi szerződés ratifikálása
érdekében.

— **Műpártoló egyesület közgyű-
lése.** Tegnap délelőtt 11 órakor tartotta a
debreceni műpártoló egyesület évi rendes
közgyűlését, a városháza nagytermében, me-
lyen Domahidy Elemér főispán elnökölt. —
Mielőtt a közgyűlést megnyitotta az elnök,
köszönetet mondott az egybegyűlt egyesü-
leti tagoknak a belé helyezett bizalomért,
hogy őt tisztelték meg az elnöki tisztséggel,
kinyilatkoztatta, hogy az egyesület érdekeit
lelkén viseli és mindent el fog követni azok
előmozdítására. A gyűlés megnyitása után
felolvasták a számvizsgáló bizottság jelen-
tését a múlt évi működésről és a képkiállítá-
sról, mely a múlt évben tetemes vesztesé-
séggel zárult. A jelentést tudomásul vették.
Oláh Károly indítványozta, hogy szavazza-
nak a társulat vezetőségének múlt évi mű-
ködéséért köszönetet, melynek kérte jegy-
zőkönyvbe ígatását, mit egyhangulag elfo-
gadtak. Az ez évi költségeloirányzatot ter-
jesztették ezután elő, melyet szintén tudomá-
súl vett a közgyűlés. Majd megválasz-
tották a tisztikart. Elnök lett: Domahidy

Elemér főispán. Alelnökök: Kovács József
polgármester és dr. Csikos Sándor. Titkár:
dr. Szücs Géza. Ugyész: dr. Magoss György.
Pénztárnok: Mihalovits Jenő. Választmányi
tagok: Aczél Géza, Dávidhazy Kálmán, dr.
Dóczy Emil, dr. Gulyás István, Gyöngyösi
Viktor, Harangi György, dr. Kelle Károly,
dr. Jászi Viktor, dr. Kenézy Gyula, Kom-
lóssy Arthur, Lestyán Adorján, Reviczky
Kornél, Löfkovits Arthur, Márk Endre, Oláh
Károly, Pálffy József, Roncsik Lajos, Sár-
váry Lőrinc, Sesztina Jenő, dr. Tüdös Kál-
mán, dr. Tüdös János. Váradai Géza, dr.
Wolaffka Nándor és Wolaffka Antal lettek.
Számvizsgálókul megválasztották: Török
Gábor, dr. Kovács Józsefet és Bodnár Gé-
zát. A tisztikar megalakítása után Doma-
hidy Elemér főispán, elnök felhívta a jelen-
levők közül azokat, akiknek valamely indít-
ványuk volna, terjesszék elő. Mire Bodnár
Géza azt indítványozta, hogy az egyesületi
tagokat társadalmi uton szaporítsák. Az in-
dítványt a választmányi bizottság figyelmébe
ajánlották. Ezután dr. Csikos Sándor meg-
említi, miután a társulatnak ebben az év-
ben, a pénzügyi viszonyai nem engedik,
nagyobb szabású képkiállítás rendezését en-
nélfogva, mint azt a legutóbbi gyűlésen in-
dítványba hozták egy kisebb igényű tava-
szi képtárlatot rendez helyi művészek, tár-
sulati tagok által alkotott művekből. Ezt a
képkiállítást az egyesület húsvéti ünnepek
előttre tervezi. A gyűlés ezzel véget ért.

— **A népkonyha bezárása.** Tegnap
délben ment végbe ünnepélyes keretben a
népkonyha bezárása. Az utolsó ebéden tö-
megesen jelentek meg a népkonyha ven-
dői és nemcsak a helyiség szobái, hanem
az udvar is megtelt éhező szegények sere-
gével. A debreceni nőegylet tagjai közül
jelen voltak Veresné Szathmáry Teréz el-
nöknő, Szabó Kálmáné alelnöknő, Sass
Bélané a népkonyha pénzügyi vezetője,
Karay Sándorné, Szallár Ferencné, és Mu-
raközy Róza. Ott voltak továbbá Oláh Ká-
roly tanácsnok, Konez Ákos tb. tanácsnok,
és Szücs Kálmán a nőegylet pénztárnoka.
Az egybegyűlt hölgyekhez Oláh Károly in-
tézett meglehangú szép beszédet. Köszönetet
mondott a nőegylet áldozatkész tagjainak, a
népkonyha körül tanúsított lelkes, odaadó
áldásteljes működéséért, különösen pedig
Veresné Szathmáry Teréz elnöknőnek, a
jólelkű tiszteletreméltó urnőnek, aki fáradsá-
got nem kimélve minden lehetőt elköve-
tett, azirant hogy a népkonyha teljesen meg-
feleljen hivatásának. Oláh Károly beszédére
a nőegylet részéről Konez Ákos válaszolt,
aki viszont köszönetét fejezte ki a nőegylet
nevében a városi tanácsnak a támogatásért,
melyben a nőegyletet nehéz feladata telje-
sítésében részesítette és Sass Bélané urnő-
nek a népkonyha vezetése körül kifejtett
buzgó figyelmes fáradozásáért. Ezután meg-
kezdődött az étel kiosztás, melynek végez-
tével a népkonyha egy évre bezárult.

— **A segítségért való kérvény bé-
lyegmentes.** Ezt a döntést a közigazgatási
bíróház hozta most egy konkrét esetben.
Egy gépirónó segélyért folyamodott a fő-
városhoz és a kérvényre nem tett bélyeget.
Az iktató meglepetezte és a folyamodót az
egyszeres illetéken felül a fölemelt három-
szoros illetékekkel büntették. A gépirónó fő-
lebbezett a közigazgatási bírósághoz és a
bíróház mind a két illetéket törölte azzal az
indokolással, hogy a segítségért való kére-
lem bélyegmentes.

— **Fedák Zsazsa a bakon.** Fedák
Zsazsa a szó nemes értelmében modern le-
ány. A színpadon sikert sikerre halmoz,
virágosban fürdik s annyi kabért aratott,
hogyha utána valaki kévébe kölné és egy-
másra rakná, szük volna neki a Rákosi
Szidi összes terme. — Legújabbán elhatá-
rozta, hogy részt vesz a debreceni Urkocsi-
sok Egyletének első áprilisi kocsiversenyén.
Zsazsa aját kocsiával és saját lovaival fut-
tat, mert sok egyében kívül ez is van neki.
S több mint bizonyos, hogy ő, ki drámai
színésznőnek készült és ilyen primadonna
lett, a majálisokon nem szívesen keringőzött.

és így megtanult táncolni, a lovait is úgy tudja hajtani, hogy azok elsők lesznek. Ezt a feltevést még alaposabbá teszi az a kedvező körülmény, hogy Zsazsa már egy kocsiversenyen elnyerte az első díjat.

— **Az izr. szent egyleti tagok figyelmébe.** Folyó hó 6-án hétfőn d. u. 5 órakor a Deák-Ferenc utcai izr. templomban emlékbeszédrel egybekötött istentisztelet (somkipur hoton) tartatik melyre a szent egyleti t. tagok ezuton meghívotnak.

— **A kerületi betegsegélyző pénztár közgyűlése** tegnap délelőttre volt kitűzve, de miután a tagok kellő számmal nem jelentek meg, azért a gyűlés elmaradt.

— **Kereskedő ifjak dalkörének gyűlése.** A kereskedő ifjak dalköre tegnap délután tartotta tisztújító közgyűlését, melyen elnöknek megválasztották: Benyáts E. Alelnöknek Bán L. Bara Gyulát és Róth Kálmánt. Ugyvezető titkárok lettek: Erdélyi István és Brózik Endre. Karnagy: Fentol Rudolf. Pénztárnok: Szépe Lajos. Ellenőr: Glósz József. Jegyző: Kenézy M. Gyula. Másodjegyző: Papp Gyula. Zászlótartó: Vranesink Antal. Gazda Rámmer Márton. Választmányi tagokul megválasztották: Azary József, Földessy Károly, Góznér Kálmán, Mike Győző, Nagy Lajos, Zengevald Gyula, Hajnal József, Haifer Gyula, Klotz József, Kubinyi Béla, Molitórisz Nándor, Fehértói István, Nánássy Béla, Balogh Antal, Papp Imre, Teisz Arthur, Prohánka Lajos és Tri garszky Emil.

— **Szociálista gyűlések.** Tegnap délután a cipész és eszmadia szakmunkások a korona vendéglőben; az építő szakmunkások pedig az olajútőben gyűlést tartottak. Mindkét gyűlésen az önálló vámtérület kérdését tárgyalták.

— **LETZTER JOZSEF** fényképészeti-festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sz. ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő ki-rakatban

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzena

Beszélgetés Gorkij Maximmal.

A Daily Chronicle tudósítója meglátogatta Gorkij Maximot Rigában. A költő egy másodrangú szállóban vett lakást, amelyben rendszeren a kereskedelmi utazók szoktak lakni. Gorkij a legnagyobb visszavonultságban akar élni s kerülni kíván minden túntetést. Legelső szavai, amelyeket az angol újságíróhoz intézett, a következők voltak:

— Arra kérem, hogy az újságok útján fejezze ki köszönetemet azért az érdeklődésért és szimpátiáért, amelyet a külföldi sajtó irányomban tanusított.

Azután így mondta el fogsága történetét:

— Hála Istennek, most szabad vagyok. Midőn január 24-ikén letartóztatottak, a csendőrök elég udvariasan viselkedtek, de a legnagyobb kiméletlenséggel bántak velem, melytől iratimát átvizsgálták. A házkutatás után elkísértek a rendőrségre, azután feltűnés és túntetés elkerülése végett, szánkán szállítottak a Lágelbe, a Rigától északra eső harmadik állomásra. Csak innen mehettünk vasuton Pétervárra, ahol hétfőig maradtam a Péter Pál erdőben. Szobám hideg és sötét volt. Már kora délután lámpát kellett gyújtani, de amellet a szoba elég kényelmes és száraz volt. Néhány nap mulva megengedték, hogy könyveket olvassak. Elolvastam Fairborn biológiáját és más tudományos könyveket, de különösen a bibliát, az én legkedvesebb könyvem, amely művészi szempontból is az összes könyvek között a legelső. Mindennap megengedték, hogy két katoná között a vár centrumában tizenöt percig sétáljak. Ennyiben nem lett volna okom panaszkodni, de valami más volt, amire most is borzadva gondolok vissza s ez az volt, hogy fegyverruhát kellett viselnem és hogy a börtön szabályzatnak megfelelően, mindennap testi kutatásnak kellett magamat alávetnem. Minden éjjel elvették összes ruháim-

mat, mert attól féltek, hogy felakasztom magamat.

A börtön föltétlen nyugalma nagyon le-sújtó hatást tett rám s az is bántott, hogy fogalmat sem tudtam magamnak alkotni arról, hogy mi fog velem történni. A negyedik napon a vizsgálóbíró közölte velem, hogy két vádat formáltak ellenem; az egyik az, hogy részt vettem egy titkos szövetséget alapításában, a másik pedig az, hogy iratokat találtak nálam, amelyekben a kormány ellen lázítottam. Az első vád teljesen alaptalan, de azért azt hiszem, hogy mind a kettő miatt el fognak ítélni. Egy-két hét mulva megengedték, hogy meleg ruhát viseljek s hogy más szükséges dolgokat is rendelkezésemre bocsássanak, amelyeket barátaim küldtek nekem. Feleségem és Piatniky barátom néha meglátogattak, de kettős vasrács volt közöttünk s még csak kezet sem foghattam velük. A börtönigazgató, aki különben nagyon barátságos volt hozzám, mindig velem volt ezeken a találkozáson. Kétszer hetenkint megengedték, hogy irjak, de legtöbb leveletem nem küldték el, mert humorosan írtam s barátaimat megnyugtanni igyekeztem. A börtönigazgató azt mondta, hogy egyáltalában nem illik helyzetemhez, hogy humoros hangon beszéljek, vagy irjak. Aztán mindegyik leveletem kémiai vizsgálatnak alávetették, hogy megtudják, vajjon nincs-e titkos tintával írva.

Gorkij ezután megafolta azt a hírt, hogy megtámadta volna a cár auktoritását. A január 22-iki véres vasárnapon ennyit mondott csupán:

— Nemesak embereket öltek meg, hanem az autokrácia presztizsét is tönkretették.

Gorkij, aki már most sokkal jobb szíben van, feleségével tegnap egy Riga közelében lévő üdülőhelyre ment.

TAVIRATOK.

A vasárnapi kihallgatások.

Bécs, márc. 5. Gróf Zichy Nándor főrendiházi tag, a néppárt tiszteletbeli elnökét ő felsége ma délelőtt 11 órakor majdnem egy órai kihallgatáson fogadta. Gróf Zichy az uralkodó előtt a néppárt szempontjából ismertette a helyzetet. Ő felsége ama kívánságát fejezte ki, hogy gróf Zichy Nándor buzgón hasson közre, hogy a válság szerencsés megoldást nyerjen. A kihallgatáson különösen azt a kérdést fejtegették, hogy milyen módzatok között volna egy koalíciós kabinet alakítása. Gróf Zichy Nándor fiával, gróf Zichy Aladárral, a néppárt elnökével a mai napot még Bécsben tölti.

Ma báró Bánffy Dezsőt, az új-párt elnökét, ő felsége délután fél 1 órakor fogadta. Báró Bánffy Dezsőt, az audiencián a helyzet megoldására vonatkozó nézeteit olyan értelemben fejtette ki, a mint azt nyilvános nyilatkozataiban ismételtlen előadta. Báró Bánffy fogadtatása után közölte a sajtó képviselőivel, hogy az a benyomása, hogy a helyzet igen súlyos, mert állandó kabinet a nemzeti álláspont követelményeinek a gazdasági és katonai kérdésekben való tekintetbe vétele nélkül nem alakítható. Báró Bánffy Dezső kihallgatása majdnem egy óráig tartott.

Délután 1 óra 30 perckor ő felsége dr. Falk Miksa képviselőt fogadta. A kihallgatás után, a mely ugyancsak majdnem egy óráig tartott, Falk közölte a sajtó képviselőivel, hogy ő felsége teljesen informálva van a helyzetről és azt igen tárgyilagosan itéli meg. Falk nézete szerint a kibontakozás nehézsége főleg abban áll, hogy igen nehezen találhatók meg a koalíciós program feltételei.

Nagy csata Mukden körül.

London, március 4. A ma Tokióból érkezett táviratok szerint ott még nincsenek biztos értesülések a Mukden körüli harerről. A jelentésekből csak az tűnik ki, hogy a 150 kilométernyi arcvonal hosszában igen erős mozgalom uralkodik és hogy az összes frontokon nagy csata készül. A japán csapatok már mindenütt esatároznak az orosz előcsapatokkal.

Berlin, március 4. A Berliner Tageblatt a következő sürgönyt kapja Pétervárról:

A tegnapi nap borzasztó nap volt Oroszországra. A harctérről nagyon leverő hírek érkeztek. Este 7 órakor érkezett Kuropatkin chiffrizott távirata, hogy 260.000 japán az oroszok balszárnyát áttörte és a hadsereg többi részétől teljesen elvágtá. Este 10 órakor Kuropatkin egy második sürgönyt küldött a következő tartalommal:

A japánok Mukden felé vonulnak. — Helyzetünk rendkívül veszedelmes.

Az új folyamán további sürgönyök érkeztek, amelyek tartalmát titokban tartják. Kormánykörökben azt hiszik, hogy Kuropatkin veresége teljes, és seregét egészen szétszrták, sőt azt hiszik, hogy a vasutat Mukdentől északra elvágták. Hogy az utóbbi hír mennyire igaz, nehezen ítéhető meg, mert az összes híreket titokban tartják. Azt hiszik, hogy a cár második kiáltványra, a mely a népképviselőket helyesli, a harctérről érkezett kedvezőtlen hírekre vezethető vissza.

Berlin, március 4. Az itteni lapok távirati értesülést kaptak Pétervárról, hogy Kuropatkin tökéletes vereséget szenvedett és seregének helyzete kétségbeesítő. — A japánok teljes erővel Mukden felé vonulnak. Kuropatkin seregében teljes bomlás állott be.

Legjobb és legmegbízhatóbb gazdasági és kerti magvakat szállít

Komlóssy Lajos

(előbb Szabó Zsigmond)

magkereskedése,

Debrecen, Piac-Hatvan-utca sarok.

mintázott ajánlatot kívánatra bérmentve küld.

Donogán és Somassy

Debrecen, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye.

Vászon, szőnyeg.

Férfi- és női fehérnemű.

Női divatárak.

----- Határozott árak. -----

1892—1905. szám.

Fa-eladási Hirdetés!

A nagyerdei hátulso erdőöri laknál beraktározott s vihar által kidöntött fákból összerakott 40 öl fa és 60 öl nyárfá f. 1905. évi március hó 8 napján d. e. 9 órakor a helyszínen nyilvános árverésen fog eladatni. Ezen árverésre a venni szándékozók meghívotnak.

Debrecen, 1905. március 2-án

A városi Tanács.

MAGYAR. REGÉNYIRÓK

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZATH KÁLMÁN

ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ IROK NEVSORA.	Baksay Sándor	Dóci Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos	AZ IROK NEVSORA.
	Benickyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly	
	Beöthy László	Fáy András	B. Józsika Miklós	B. Podmanický Frigyes	Vas Gereben	
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verseggy Ferenc	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie	
	Degré Alajos	Hercegh Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDŐ-JEGY.

A Magyar Regényírók

A cégtől
ezenrel megrendelem a
„MAGYAR REGÉNYIRÓK”
című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 800 kor.-ért:
a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 kcr. utánvét mellett.
A nem kívánt módozat törleendő.
Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél
fizetendő be mindaddig, míg a mű teljes vételére kiegyenlítő nincs.
A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.
Szóbeli megállapodások érvénytelenek.
Lakhely és kelet:
Név és állás:

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készségekküld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda